

Goedenmorgen, vrienden.

Na alle pessimisme, dat in de laatste tijd tot uiting is gekomen, wil ik vandaag eens op een paar toch ook wel interessante en belangrijke kanten van het leven wijzen. U begrijpt wel dat ik onder "leven" ook mijn eigen toestand versta, zodat dood niet zo dood is als u denkt. Integendeel, het is meestal levendiger dan het leven.

In het geheel van de religieuze opvatting van deze wereld vinden we een steeds sterker begrip van voortbestaan. Was het in de oudheid een klein beetje weifelachtige en vaak zeer primitieve voorstelling, naarmate de mens verder komt met zijn denken en meer thuis raakt in de abstracte wereld, houdt hij zich meer bezig met een voortbestaan, waarvan de voorstellingen ook inderdaad steeds meer afstand nemen van de wereld. Nu zou je geneigd zijn om te zeggen: "Kom laat ons dan snel sterven, opdat we werkelijk kunnen leven." En een dergelijke ondergang van de wereld zou misschien schijnbaar aangenaam zijn, maar toch onnoemlijk veel bezwaren met zich brengen. Die bezwaren liggen hoofdzakelijk in het feit, dat er geen definitieve scheiding is tussen leven en dood. Nu wil ik proberen u duidelijk te maken wat er eigenlijk precies gaande is en waarom we eigenlijk de zaak tamelijk licht kunnen nemen. In de eerste plaats: we vinden in grote openbaringen maar ook in betrekkelijk onbekende mystieke geschriften steeds weer aanduidingen omtrent de gaardheid van de kracht, die voortbestaat. Nu neem ik aan dat u al die "openbare" openbaringen gelezen hebt; maar de meer besloten geschriften zullen u waarschijnlijk onbekend zijn. Ik wil dan allereerst iets aanhalen uit wat vrijelijk vertaald zou kunnen worden genoemd: "De geschiedenis van het leven der ziel." En daar staat o.a. zo maar heel dood nuchter en rustig: "Er is geen werkelijke dood zolang het bewustzijn zich niet van een onderbreking, overgang of vernietiging bewust wordt." Nou, steek dat maar in je zak. Dus als ik mij niet bewust ben dat ik dood ben, dan leef ik. Het lijkt mij een beetje vreemd. Maar er staat ook geschreven: "Hij, die zich van het totale (een zeer vrije vertaling) leven bewust is, leeft onbeperkt."

Het is tussen deze twee spreuken dat we eerst even gaan zoeken. Ik zou het zo willen stellen: Wanneer u hier op het ogenblik naar buiten gaat, dan ziet u net de mist optrekken. (Tenminste ik geloof, dat er enige mist of nevel was vanmorgen. Ik weet het niet zeker.) De vormen zijn dan wazig en het vreemde is, dat wanneer een nevel fijn wordt, hij een soort irreële schijn geeft aan de wereld. Stelt u zich nu maar voor dat dood in feite niets anders is dan een nevel, die over het werkelijke leven neerdaalt. Hij kan erg dicht zijn door onbewustzijn. In een dergelijk geval zien we maar net een hand voor ogen. Hij kan ook zeer ijl en fijn zijn. En dan krijgen we een sprookjeslandschap, waarin alles zijn eigen kleur, zijn eigen inhoud, zijn eigen leven heeft. Alles straalt - u ook. U vindt misschien dat u er helemaal niet stralend uit ziet, maar toch - u straalt uit. U heeft een aura, u heeft contacten met andere werelden en dat alles is a.h.w. als een licht kenbaar. De nevel doet ons ook, als we tegen het licht in kijken, overal een soort aura zien. Dat is weer heel iets anders dan de aura, waar ik het over heb. Maar de vergelijking kan hier absoluut opgaan. Als u nl. geestelijk naar het licht streeft - en dat nu is een belangrijke factor - dan wordt niet alleen alles geopenbaard in zijn oude vorm, maar het heeft er een nieuwe vorm bij, zoals de nevel bepaalde details wegdrijft, doet verwazen, langzaam doet wegsmelten, maar daartegenover vaak de scherpte zet van kleinigheden, die je tot nog toe over het

hoofd had gezien, zo krijgt u precies hetzelfde bij die overgang. Per slot van rekening, wat geeft het nou eigenlijk als deze hele wereld teniet gaat, als er niets meer overblijft? Dan hebben we nog altijd het beeld daarvan, dat gefixeerd is in het bewustzijn. En nu eens een heel gekke vraag: Wat denkt u dat er zou gebeuren, als 10.000 mensen ineens, plotseling en zonder lijden, dood zouden zijn? Weet u wat er zou gebeuren? Voor hen niets. Inderdaad. Ze zouden zich een ogenblik van een benauwdheid of een aarzeling bewust worden - en rustig hun eigen zaken verder gaan afdoen, hun eigen weg vervolgen. Ze zouden leven in de wereld, die ze kennen, want het zijn de gedachten, die de vormenwereld bepalen. Alleen...indien zij daarbij nu esoterisch gericht zijn, streven naar een hoger bestaan, zien ze meer.

U zult zeggen: "Ja, dat is nu een heel optimistisch punt. Als je dood gaat, zie je dus meer in plaats van minder, als je je maar niet laat overtuigen, dat dood dood is. Maar omgekeerd: aangenomen dat ik mij van de dood bewust ben, wat dan?" Op dat ogenblik kan ik natuurlijk alle leven verwerpen. Dat is erg somber. Maar ik kan ook zeggen: "Nu heb ik dus toch nog bewustzijn" en verdergaan. Kom ik daartoe, dan laat ik een groot gedeelte van de vormen achter mij. De situatie zou te vergelijken zijn met die van iemand, die een reis maakt b.v. in een woonschuit. Hij heeft zijn eigen milieu. Er verandert wel iets aan het decor, maar hij merkt het eigenlijk niet zo. De beweging wordt pas kenbaar, als hij zijn schuit verlaat.

Als wij ons niet bewust zijn van de dood, trekken wij traag en langzaam heel rustig verder en we denken in onze eigen wereld, omdat wij onze eigen omgeving, ons eigen milieu in stand weten te houden. Alleen daar buiten verandert iets en dat is nog niet veel. Maar als je je nu bewust bent van de dood, gaat het op een andere manier. Zo op de wijze van mensen, die twee landhuizen hebben; een jachthuis op de Veluwe en een gezellige villa ergens aan de Côte d'Azur en die van het één naar het andere verhuizen. Omdat zij zich hiervan bewust zijn, bevinden zij zich wel in een nieuw milieu. Ze blijven zichzelf gelijk en datgene, wat vroeger nog in de verwachting lag, is voor een groot gedeelte werkelijkheid. Ik neem aan dat u het allemaal kunt volgen? Het is zo eenvoudig als gesneden koek. Maar ik ga hier weer consequenties uit trekken voor uw eigen leven. En dan grijp ik weer naar een boekje, dat niet zo algemeen bekend is. Daar vinden we nl. deze stelregel:

"Het is goed te weten en te kennen (het gaat over het "ik"), want wie weet en kent, beheerst het "ik". Daardoor zijn alle dingen beheersbaar geworden."

Laten we het eens heel eenvoudig zeggen. U bent ziek. Het komt wel eens een keer voor dat je ziek bent. Je voelt je helemaal niet prettig. Maar nu ga je je voor jezelf realiseren dat zolang die ziekte in je gedachten leeft, ze steeds intenser verwerkelijkt wordt. Kun je die ziekte als ziektebeeld uit je gedachten bannen, dan verdwijnt die ziekte. Ja, het is natuurlijk lastig. Als je kiespijn hebt, probeer er dan maar eens niet aan te denken. Maar het schijnt voor iemand, die een absolute beheersing heeft, op te gaan zelfs op de wereld. Alles wat je je realiseert, wat je wilt, wat je denkt, kun je verwerkelijken, zonder enige uitzondering. De mens is machtig boven alle dingen, want het is de geest, die de matrix vormt, waarin de stof ten slotte zijn gestalte vindt. U denkt dat u door de wereld beheerst wordt? Zolang u zo leeft als op het ogenblik is dat waar. Er kan echter een ogenblik komen dat u zich bewust bent van uw meerderheid ten opzichte van de wereld. Op dat ogenblik gaat de wereld zich naar u voegen. En natuurlijk, de mensen moesten er weer wat anders van maken; ze zeggen: "Ja, de duivel doet iets op een grote hoop en daar alleen." Maar als je de praktijk nu eens bekijkt, dan is dat logisch. Die mensen hebben geen gebrek aan geld, dus geen behoefte aan geld, dus beheersen zij geld. Daardoor hebben zij een veel grotere

geluksfactor in het verwerven van geld dan ieder ander. Raar maar waar. Hoe meer ik behoeftig ben, hoe meer ik behoefte aantrek, want in mijn bewustzijn leeft de behoefte. Hoe meer ik verzadigd ben, hoe groter de kans dat ik verzadigd zal blijven. Nu ja, trek dan uw conclusies zelf. Wat is er dat u nu werkelijk tekort komt, wanneer u maar in uzelf eerst dit als een werkelijk bezit kunt zien of gevoelen. Als u er zeker van bent, dat dat ene twintigje dat u gekocht heeft werkelijk de honderdduizend haalt, maar helemaal zeker zonder één enkele aarzeling "en zou het nu wel waar zijn?", u handelt er a.h.w. naar, dan is het zo. U zult zeggen: "Ja, maar het is erg moeilijk om met de bewustwording zo ver te komen, dat we dat regeren, dat we dat beheersen." U heeft gelijk, natuurlijk. Maar als u nu toevallig auto moet gaan rijden, wat doet u dan? Als u het kunt, neemt u les. Als u het wel kunt en u zit niet al te vaak achter het stuur, doet u het op uw manier voorzichtig aan. Dat is toch heel logisch. Wat weerhoudt u nu ervan om op dezelfde manier uzelf te gaan scholen met uw gedachten? Ik zou zeggen: Het is het meest optimistische woord, dat er uit te spreken is: Mens, leer je gedachten te beheersen, leer je twijfels terzijde te stellen en daarvoor een innerlijke zekerheid te aangaarden en je bent de baas over alles. Dan kun je deze wereld continueren zolang je wilt, want zolang ze voor jou een zekerheid is en bestaat, kun je precies hetzelfde doen als al die mensen, die van de dood niets weten, dan handhaaf je je eigen wereld heel rustig, totdat je er genoeg van hebt. En dan wuif je een keer "dag" en dan komt de nevel van de dood dichterbij, alles krijgt zijn andere vorm en gestalte en je leeft weer in een nieuwe wereld. En ook die kun je leren beheersen.

Meesterschap te hebben, al is het alleen maar te weten dat het bestaat, dat moet u toch wel een hele hoop energie geven. Kijk nu eens naar buiten: de zon, er zingt een vogeltje, het is een beetje een winterse dag, het is gezellig. En er zit leven in. Het is niet zo laag en zo treurig en zo donker. Als u het wilt, schijnt die zon altijd.....als u maar wéét dat u het kunt. Het is niet zeker, dat zij voor anderen ook schijnt, maar voor u zal zij zeker schijnen. O ja, natuurlijk, het leven is zo duur, nietwaar? Je hebt zo'n last eigenlijk. Je moet het allemaal zo precies bezien. Zeker, dat is natuurlijk zo zolang u blijft, zoals u nu bent. Maar u hoeft maar twee passen verder te gaan en u komt in de wereld van beheersing. En wie beheerst, vormt. Doet u dat nu egoïstisch, dan sluit u uw eigen wereld van de rest af, dan leeft u dus in uw eigen rijkdom-wereldje, omringd door het onbewuste van de menigte. U merkt er niets meer van. Maar u kunt het ook zó doen, dat uw eigen verrijking a.h.w. een centrum wordt voor een steeds verdergaande verrijking van de wereld. En daarmee ben ik zo met mijn inleiding gekomen tot - laten we zeggen - de zwaardere knopen, waar we het vandaag ook over moeten hebben. Per slot van rekening is het niet alleen zondag, het is ook nog les.

Nou, daar gaan we dan. Ik ga nu een aantal spreuken achter elkaar citeren zonder de bron te vermelden; dat is veel te lastig. (Wat dat betreft ben ik het met het medium eens: heel veel dingen zijn erg lastig en dan doe je maar beter alsof ze niet bestaan.) Ook de titels laat ik weg. Maar luistert u goed, want in deze regels ligt een boodschap verborgen, die - als u haar verstaat - u helpt om in de meest verwarde toestand van de wereld voor uzelf meesterschap, beheersing te verwerven en deze beheersing, dit meesterschap positief ten bate van het totaal van het zijnde a.h.w. te gebruiken.

"De kern van het menselijk wezen ^{is} goddelijk en het Goddelijke kan ook binnen het menselijke nooit verloochend worden."

"De kracht van de geest is het gericht aanwenden van de potentie van de ziel. Naarmate de geest bewuster is, zal de kracht die door de ziel wordt uitgestraald groter zijn."

"Vergroting van bewustzijn is vergroting van beheersing."

"Vergroting van vreugde is vergroting van vreugdigheid en verwer-

ving van licht."

"Alles wat volgens eigen opvatting en eigen denken negatief is, betekent niet slechts een vermindering van eigen levensvreugde maar een negativering van een deel van de omgeving."

"Hoe sterker wij opgaan tot het Goddelijke, hoe sterker God Zich door ons openbaart."

"Eén gedachte gevonden binnen een bewustzijn, dat streeft naar God, doet deze gedachte als waarheid openbaren voor heel de wereld van uit die God."

"Er is geen grens aan de mogelijkheden en geen grens aan het kunnen; slechts de vrees kan als een vlamvend zwaard het paradijs der werkelijkheid voor ons sluiten."

"De grote wereld is begoocheling. Wie in begoocheling leeft, kan echter achter de schijn de waarheid leren ontdekken. Het is slechts de waarheid, die ons in staat stelt te beheersen en onszelf meester te zijn in de wereld. Achter de schijn ligt uw eigen weg, die u naar eigen verkiezing kunt gaan op het ogenblik dat u de schijn-omstandigheden, die u verleiden tot een begeren dat niet redelijk is en tot een angst die evenzeer onredelijk is, overwonnen hebt."

Zo zou ik dan met deze citaten een ogenblik willen ophouden om daar iets anders bij te zeggen. Ik heb nl. een vriend bij me, die mij corrigeert. Hij komt dadelijk aan het woord en hij zegt mij: "Je vertelt dat allemaal nu wel, maar aan die spreuken op zichzelf hebben de mensen heel weinig, want een mens leeft in waan. Mens-zijn is in zekere zin een waan." Nu dacht ik u een erg optimistische boodschap te brengen en nu moet ik u eigenlijk vertellen dat u als mens een klein beetje waanzinnig bent van uit geestelijk standpunt bezien. Maar het is niet kwaad bedoeld. Hij zegt dit: "Op het ogenblik dat u mens bent, heeft u een zeer beperkte waardering voor het zijnde, voor het bestaande. Dit is een gevolg van uw beperkte mogelijkheden. Maar gelijktijdig is het kennen van grotere mogelijkheden of het aanvoelen daarvan een reden of een oorzaak om tot waan te komen, want je probeert de droom in jezelf te verwezenlijken in een werkelijkheid, die deze niet bevatten kan." Dat zegt mijn vriend hier dus. Hij heeft misschien een klein beetje gelijk. Maar ik blijf erbij: wij kunnen aan de waan wel degelijk ontkomen. Wij kunnen meester zijn over de waan.

Nu nog even een paar citaatjes, dan ben ik klaar en krijgt u mijn vriend aan het woord. Vindt u dat ik te vlug of te vervelend spreek, nu ja, dan bent u blij dat ik wegga. Dat is weer een reden tot optimisme en tot vreugde. Luister:

"Alle waan bestaat uit angst, begeerte en gebrek aan kennis. Naarmate de kennis groter is - vooral van het eigen "ik" - en het verwerpen van de verlangens ten gunste van de vaststelling der mogelijkheden, zal de waarheid scherper worden geopenbaard."

"Om te komen tot de inhoud van het leven is het niet noodzakelijk dat het leven zelve wordt gevoerd volgens bepaalde regels of wetten, wel dat elke handeling en elke daad, die voor ons het bewustzijn "leven" onderstreept, voortkomt uit ons werkelijk wezen en uit ons werkelijk verlangen."

"Onthechting is een middel tot bereiking. Maar een onthechting, die een vlucht betekent voor de mogelijkheden, is in feite een band. We binden ons aan niet werkelijke toestanden en komen tot een bereiking, die wij te allen tijde zullen moeten verlaten, als we opgaan in een werkelijke en geestelijke wereld."

Nou, de conclusie laat ik aan mijn vriend, die naar uw smaak misschien een klein beetje - ik ben misschien wat lichtzinnig in uw ogen - zwaarmoedig is. Maar dat komt, omdat hij een lange boeddhistische opleiding heeft gehad. Hij is monnik geweest in een boeddhistisch klooster; u zult daar echter niet al te veel van merken. Hij heeft de beheersing

van het medium ook wel ongeveer door. Maar ja, het geeft toch wel een beetje een andere tint. Als u nu goed luistert, zult u ontdekken dat, wat hij vertelt eigenlijk dezelfde optimistische mededeling inhoudt: Mens, je kunt meester zijn van je leven, van je wereld en van je bestaan en in dit meesterschap door aanvaarding van het Goddelijke de absolute vreugde leren kennen.

Daar laat ik het bij; het woord is aan mijn vriend.

-:-

Goedenmorgen, vrienden.

Als ik zo onze vriend hoor spelen met gedachten, die steeds weer te vlug zijn voor z'n woorden, doet mij dit onwillekeurig denken aan een oud verhaal, waarin een eenvoudige sprinkhaan zijn weg zoekt door de wereld. Hij ziet overal rijkdommen, maar hij weet niet precies hoe hij moet springen. Het gevolg is dat hij elke rijkdom voorbij gaat.

Ik wil niet zeggen dat mijn vriend in zijn woorden de grote inhoud en rijkdom heeft gemist, die mogelijk was. Maar toch heb ik in zijn betoog, in zijn zinsbouw zekere hiaten opgemerkt. Hiaten van te snel te willen zijn, te snel willen denken. Mijs inziens betaamt het de mens en de geest vóór alles zich te beheersen. Niet de beheersing, die ontzegging is, maar de beheersing, die een meesterschap over het "ik" en over de omstandigheden inhoudt.

In uw stoffelijk leven treden zeer vele invloeden op, die u ergerlijk of kommerlijk lijken. Rond u ziet u vaak een schouwspel, dat haast verbittert. Men wordt geleefd door de eeuwige vloed der gebeurtenissen en geketend aan het rad der oneindigheid. Wanneer men weigert de werkelijke verhoudingen te zien, zolang een gebuuren van buitenaf bepaalt hoe gij denkt en hoe gij gevoelt, zullen de gebeurtenissen zelve u te allen tijde meeslepen. En gebeurtenissen voeren u nooit naar rust, naar eeuwigheid of datgene wat men wel God heet: het niet-zijn, waarin het wezen zijn rust vindt door de erkenning van onbelangrijkheid.

Hoe meer wij echter wéten wat er gebeurt en a.h.w. kiezen uit de vele mogelijkheden, die ons gegeven worden, hoe meer wijzelf gaan bepalen waarheen de vloed van tijd ons drijft. Op een snel vlietende rivier wordt het onbestuurde voertuig meegesleurd, soms voor een wjl naar de kust gedreven, dan weer verder gestuwd tot in de oceaan. En het weet niet hoe het gaat of waarom. Maar indien zich in het voertuig een mens bevindt, die met een eenvoudig middel de besturing ter hand neemt, dan zal niet alleen ditzelfde scheepje met een vergrote snelheid zijn doel bereiken, maar het zal ook overal dáár de kust kunnen bereiken of de oever van de rivier, waar dit gewenst wordt. Door de beheersing is de mens, die stuurt meester over de kust, over de oever. Degeen echter, die zich laat drijven, is het slachtoffer van de rivier. De rivier nu is de vloed van tijd.

Wij kunnen alle gebeuren stilzetten. Wij kunnen het wijzigen, wij kunnen het onderzoeken zelfs, indien wij de kunst verstaan om uit de tijd voor een ogenblik in bezinning te komen en door deze bezinning het verschijnsel te ontleden. Daar zijn ook zekere gevaren aan verbonden, maar deze gevaren zijn kleiner dan het onbeheerst verdergaan. In uw leven zult u steeds weer in een situatie komen te verkeren, die u tot een reactie schijnt te nopen. U wordt a.h.w. gedwongen om te spreken of te zwijgen, te geven of te nemen. Zolang dit door de omstandigheden wordt bepaald, zijt ge geen meester. Dat wil zeggen, dat de waan die uit de tijd voortkomt u dwingt tot een rationaliseren van het onvermijdelijke tot een eigen wil, streven of handeling. De doorsnee-mens wil nl. gaarne zijn eigen meester zijn. En hoe sterker hij het slachtoffer is van krachten buiten hem, hoe meer hij tracht zich voor te houden dat dit zijn willen is. Hierdoor verandert

hij de inhoud van zijn leven, de betekenis ervan. Hij zal dus niet meer in staat zijn de oever van de tijd, de waarheid, het werkelijk gebeuren in feite te overzien. Voor hem blijft ten slotte de mirage, die is opgebouwd uit eigen denken en daarin kunnen we geen doel bereiken, want de luchtspiegeling wijkt voor ons weg. We kunnen daarin geen bevrediging vinden, want op het ogenblik dat het licht der eeuwigheid verandert voor ons, valt het hele beeld weg en blijft ons de rouw over het verlorene.

De gulden weg der beheersing, zoals door onze Heer Boeddha geleerd, is niet een weg der verlooening. Deze fout wordt vaak gemaakt. Het is wel een weg van bewust streven. Zoals onze Meester moest leren in de vele jaren dat hij de gezel was van tovenaars, van priesters en asceten, zo vindt de leerling deze weg weerspiegeld in de kloosters, waarin immers de novice leert te lezen, te schrijven, de gebeden te reciteren, het ritueel te kennen. Het is het symbool van het leven, waarin wij eerst moeten leren. Maar hebben wij eenmaal voldoende geleerd, dan hebben wij ook toegang tot de bibliotheek, waarin vele werken ons commentaar geven op elk woord van de Meester en van de velen, die na hem zijn gekomen en de status van Boeddha wisten te bereiken. En elk van hun woorden komt voor ons tot een langzaam maar zeker persoonlijk wordend weten. Wij vinden ons eigen pad. En dit vinden van het pad kan voor u in het leven evenzeer voorkomen, wanneer ge nl. leert om te verwerpen of te behouden volgens eigen inzicht en weten uit hetgeen de wereld u biedt. Gij zijt geen slaaf, want de mens is geboren als vorst, die regeert over de tijd en wiens hof is gesteld in de kern van het zijn, waarin de vorm verbleekt en alleen de werkelijkheid nog leeft. Gij, mijne vrienden, kunt het pad vinden, indien gij leert niet om uit uw weten een troon te vlechten voor onweten of een masker voor uw onwetendheid, maar indien gij dit weten en leren tezamen gebruikt om u bewust te worden van hetgeen in u leeft.

In u is de oneindigheid. In u is elke helle- en elke hemelsfeer voortdurend weerkaatst. Naarmate gij meer leert en u bewust wordt, zult gij ze hun werkelijke betekenis geven, zodat zij elkander opheffen en u dichter brengen tot het Grote Niet, dat is de Enige Waarheid.

Men vroeg de Meester eens of het noodzakelijk was zich te onthouden om in te gaan tot het Grote Rijk, tot de Enige Waarheid en de Enige Rust. En onze Meester, de Grote Boeddha, sprak toen dit: "In mij is geen behoeven, geen verlangen en geen begeren, maar ook geen afwijzen en geen verwerpen. Want niets heeft betekenis buiten mijn wezen en niets geeft waarde aan de dingen of néemt waarde van de dingen buiten dat, wat in mij leeft."

En toen men hem de volgende dag zocht - waar hij had beloofd te spreken - zo zocht men en vond hem gezeten op de veranda van het huis van een vrouw, die niet gunstig bekend was. De leerlingen voelden zich geschokt, doch de Meester zeide: "Ziet, dit beroert mij niet en ook de daad zou mij niet beroeren, want ik leef in waarheid."

Het was het gebruik van de Meester om zijn voedsel te bedelen, zoals nu nog de monniken hun voedsel vergaren als een bijdrage, die gegeven wordt door het volk. Maar kort na dit gesprek liet hij zich aan een tafel noden, beladen met de vorstelijke overdaad van gerechten, die slechts de rijksten zich kunnen verschaffen. De leerlingen meenden dat de Meester matig zou zijn, maar hij at van elk gerecht en hij dronk van elke drank. En toen zij zaten en zich verwonderden, wendde hij zich tot hen zeggend: "Ziet, ik kan nemen, ik kan geven. Ik kan aanvaarden of verwerpen, maar de waarheid van mijn wezen blijft gelijk."

Het is duidelijk dat onze leerlingen op den duur zich de vraag gaan stellen: Wat is dan waar? En het antwoord is dit:

Waarheid is ons erkennen van het enige in ons, dat onafhankelijk is van de tijd; het enige dat ons werkelijk wezen uitmaakt. Wij doen dit

door kennis, door streven en door de grote verlichting die komt: de verloochening van het zelf.

Hebben wij echter dit eenmaal bereikt, dan is er ook geen enkele kracht meer, die zich als meester tegenover ons op kan werpen. Toen de Grote Boeddha het Licht ontvangen had, zond de Heer des Kwaads hem zijn heirscharen. En de Meester verroerde zich niet en zij versmolten in hun eigen woede. Hij zond hem alle verleiding en bekoring van de wereld, maar ziet, wat bedoeld was als modder, als slijk en gif werd tot stralend edelgesteente. Want de Meester beroerde het niet, maar zijn blik verhief het. Men zegt zelfs dat Nada, de Boze, zijn schoonste dochter zond om de Meester te bekoren. Doch hij, onvatbaar voor de schijn, toonde haar haar vorm, haar gedachten en haar werkelijk wezen. En sedert dien is zij een verlichte, die lange tijd in vele kloosters herboren werd, totdat ook zij ingaat tot die oneindigheid, waaruit geen weerkeer is.

In deze leringen, vrienden, ligt niet zozeer het optimisme van de vrolijke vriend, die mij voorging, maar er ligt in de waarheid van het leven:

Wees meester van uzelf en de wereld kan niet anders dan zich aanpassen aan uw wezen. Het kwade verandert zich in goed en het goede zelve wordt tot een weg, die zich voor uw voeten vlijt, opdat gij in vrede verder kunt gaan.

Aan u is de wereld en het heelal gegeven. Zolang ge het als speeltuig gebruikt, zijt ge eraan gebonden. Doch zo ge het erkent in wezen en waarheid, zult gij ingaan tot de plaats van rust en in het niet-zijnde voor het eerst het zijn beseffen.

Vrede met u, broeders en zusters; dat uw voeten niet af mogen wijken van het juiste pad.

-:-

DE WEG VAN HET MIDDEN.

Ik wil u daar graag een beschrijving van geven.

De weg van het midden is niet alleen maar een illusie, maar het is een beleving, die bij sommige inwijdingen aan de mens wordt opgelegd. Hem wordt geleerd de balans te gaan. De weg van het midden is soms als "de brug zonder einde", die aan beide zijden een afgrond kent. In feite is de weg van het midden een beproeving. Het moet u leren niet te linker of te rechter zijde te gaan. Als je te ver naar het goede toe gaat, word je eenzijdig en je gaat daardoor teniet. Aan de andere kant krijg je precies hetzelfde: als je naar het slechte zou grijpen, ook daar ligt de ondergang. Degeen, die inwijding zoekt, moet dit leren. En het is daarom dat men hem bij sommige scholen het volgende visioen doet ondergaan:

Er heerst duisternis. De novice, de neofiet staat te midden daarvan en weet niet hoe te gaan. Dan....in de verte, schijnt een licht en iemand naast hem fluistert: "Daar is het doel en daar is de waarheid, maar behoud wel de weg van het midden."

Dan deelt zich dat licht. Het wordt tot een hele boog, waarin als een gloeiende stad de torens van vele kerken oprijzen, waarin vestingen staan en paleizen. En ziende naar dit wonderbaarlijk visioen word je gedwongen om vooruit te gaan. Niet aarzelend maar haast vreugdig snel je vooruit. Het duister achter je schijnt terug te wijken - je ziet alleen het doel, het visioen. En je zou misschien daarbinnen een keuze willen doen: dat paleis, dat ziet er verleidelijk uit of die tempel is van een buitengewone schoonheid; of dáár misschien ligt een vesting, die je zo graag zou bezien. En je zou verder willen gaan. Je zou de kortste weg willen nemen, maar terwijl je eerste voet reeds is gesteld, zie je naast

je een afgrond, bodenloos en kokend. Onder wateren, somber en donker als de Lethe, waarover soms als een geest van spiritus voor een ogenblik ontbrandend de blauwe vlammen gaan. Flauw, zouteloos en kracheloos spelen ze daar. Een blauwe schaduw van een gemeen licht, dat verdergaat. Dan vraag je je af: "Loop ik niet te dicht langs de kant?" Je wilt de andere kant uit. En je kijkt.....en daar is de rode gloed van kokende lava. Je loopt op een wand, zo smal en zo zeker, zo hoog dat het je duizelt. Het lijkt alsof je van de sterren af op de aarde te pletter zult vallen, wanneer je maar één stap mis doet. En je staat stil en je kunt niet meer. Het visioen heeft zijn betekenis verloren door alle verschrikking, die rond je ligt.

Eén stap.....Je zou kunnen vallen, vallen in de kille duisternis of.....in de wulps rode gloed, die verteert. Je vergeet het visioen. Dan hoort de neofiet - en dit is de enige hulp, die hem wordt gegeven op de hele weg - een stem die zegt: "Zie naar uw doel en niet naar uw weg."

Dan ziet hij weer naar de stad. Hij zou misschien toch nog wel een keus willen doen, maar hij durft niet meer. Hij streeft niet meer naar een detail van het visioen; hij streeft naar het visioen zelf toe. En hij vindt de kracht om voort te gaan, aarzelend eerst, als een koordanser, voet voor voet, dan sneller en sneller - tot hij misschien weer een ogenblik naast zich ziet en.....de diepte. Hij bemerkt dat wat eens een smalle maar vaste weg leek, langzaam is geworden tot een zwenkend koord, dat aan het einde als een zwaard scherp schijnt te willen snijden in de zolen van hen, die het betreden. Dan zal hij moeten besluiten.

O, deze beproeving is niet dodelijk. Maar volgt de misstap, die uit angst wordt geboren, dan keer je terug en het visioen is teloor gegaan voor eeuwig. Je kunt terugvallen in de hartstocht van het normale leven. Je kunt vallen in de kilte van een steriele onthouding, die niets meer kent buiten het "ik", maar je kunt niet bereiken. Want de weg tot de werkelijke bereiking, de weg naar de heilige stad, de verborgen gehouden stad waar de eeuwigheid leeft, vind je alleen langs de weg van het midden. Het pad, dat smaller en smaller wordt, gevaarlijker en gevaarlijker schijnt en toch hen, die slechts de ogen op het doel gericht houden, draagt met een gemak, met een vreugde, alsof het ware een wandelgang ergens in een klooster vol van stilte en rust. Slechts zij, die naar de weg zien, te véél naar de weg zien, zij worden door angsten verteerd en bereiken niet; zij gaan ten onder.

Op deze wijze werd in de oudheid getracht om de mens een inzicht te geven in wat hem werkelijk, werkelijk beroert. "Er zijn kortere wegen tot de eeuwigheid," zo heeft men hem gezegd. En men heeft hem verteld hoe diezelfde stad te bereiken is. De één zegt: "Met één gedachtenflits." Maar om voor het eerst daarheen te gaan, moet je die moeilijke weg gaan, de weg van balans tussen alle extremiteiten, die er maar bestaan. Dan moet je tussen uitersten in die ene weg vinden, die wordt bepaald door het aanschouwen en het kennen van het doel. En daarom volgde deze beproeving.

En nu vraagt gij naar de weg van het midden. Wat moet ik u daarvan zeggen? Moet ik u vertellen, dat dit het enige pad is dat u kunt gaan? Of kan ik u misschien zeggen wat het voor mij betekent - wat weer iets heel anders is. Laat ons het zó zeggen:

Wanneer mijn voeten gaan en ik zelf niet ken hun wegen,
omdat mijn wezen is vervuld van zegen
en van kracht,
dan zie ik steeds weer dat mijn voet mij tot mijn bestemming
heeft gebracht.

Wanneer ik het doel zie en het middel niet ken,
het middel vervult zich in de tijd
en ik bereik mijn doel,
dat voor mij wordt een werkelijkheid,
die geeft mij leven, doet me erkennen eigen zijn.
Maar zie ik naar 't middel en werk ik, toetsend aan het doel,
dan is er een pijn,
die mij behoedt misschien voor veel dat ik verwerpen zou,
maar gelijk mij zegt:
"Ach, mens, bouw je eigen wezen en eigen wereld!"
En ik verteken 't ideaal
en ik geef weer het onvolkomene van mijn eigen wezen en mijn
streven
in een taal,
die schijnbaar de volmaaktheid is.
Ik moet de weg van het midden gaan.

Ik mag niet uiterst links of rechts in licht of duister staan.
Ik moet erkennen:
het hele spel van wereld en van eeuwigheid is strijd.
En uit de strijd wordt steeds geboren de vrede en de rust,
zodat als te voren, vóór het Woord de wereld wakker had gekust,
er is het zijn - nog niet geopenbaard.
Dat is mijn werkelijkheid - dat andere is mijn waan.
Daarom dwing ik steeds mijzelf alleen het doel te zien
en laat mijn voeten ongeleid smalle wegen, gaan,
die voeren tot het doel.
Dat is mijn pad.

Ik heb hier getracht u iets weer te geven van de weg, die wij al-
tijd moeten gaan. En ik wil er alleen nog dit aan toevoegen voordat wij
deze bijeenkomst besluiten:

Als je op deze wijze het doel maakt tot het centrum van je leven,
dan onderbreek je a.h.w. elke verhindering van je eigen zijn en kom je
tot een ik-realisatie, die je persoonlijkheid invoegt in een eeuwige
werkelijkheid, die onveranderlijk is. Het pad van het midden brengt ons
naar de onveranderlijke wereld, die slechts waar is en verder niets.
Het brengt ons tot de erkenning van de persoonlijkheid, die God is en
al het zijn en toch niet één flits van de gedachte, die we ooit ge-
koesterd hebben.

:--:~:

EEN STEMMINGSBEELD.

Er liggen grote tuinen bij Alexandrië. De zandwegen die erheen voeren worden druk bereden door de drie- en vierspannen met wagens der rijken. Langs de kanten ziet men de menigte van eenvoudige burgers en slaven gaan. Grote villa's maken langzaam maar zeker plaats voor nederzettingen, die in de verte iets doen denken aan paviljoens. En dan - wanneer de grote weg afbuigt naar een van de meest beroemde parken - zien wij recht voor ons een kleine nederzetting, waarin ongeveer een 20-tal kleine paviljoentjes zich groepeeren rond een laag plat gebouw. Dit is een van de scholen, waarin de Pythagoreeën hun leerstellingen verkondigden. Wij zullen proberen om iets mee te maken van hun wijze van werken. En wij gaan daarom binnen bij een groep, die zich bezig houdt met harmonie.

Harmonie wordt uitgedrukt in de klank. Het is een vreemd orgelend zingen, dat men nu misschien nog wel eens kan ontmoeten ergens op het platteland in Griekenland. Eén zet een toon in, een tweede werpt er een toon tegenaan en zo - toon na toon bijeengevoegd - vormt zich een zwelend accoord, waarin nu de één, dan de ander een ogenblik variëert of uitvalt. Een vreemde, zwevende melodie, die uit de laagte van het bebouwde plotseling een wijdse hemelkoepel schijnt te maken. De leerlingen zelf - ook de toehoorders - hebben vreemde verdroomde ogen. Voor hen bestaat op dat ogenblik de werkelijkheid niet meer van tuinen, van wagens, van slaven, van mensen. Voor hen is er een soort verstilde eenzaamheid, waarin de klank alleen leeft.

En nu, wanneer wij goed zien, zullen wij in het midden van de groep de meester ontdekken. Hij is niet de grote stichter van de school zelve. Maar lang heeft hij zich verdiept in alle mathematische verhoudingen, heeft hij getracht de gulden regels van het Al uit te drukken in klank en in formule. Wanneer u oplet, zult u zien dat rond hem enkelen van de gevorderde leerlingen zijn, die a.h.w. kijken, totdat hij hun zegt dat nu een bepaald spel gespeeld moet worden. En let nu op:

Plotseling een hoge, felle kreet. Het lijkt soms een kreet van pijn, dan weer het roepen van een vogel. Steeds doorpriet hij de melodie, haar niet verstorend maar er een vreemde geladenheid aan gevend. En nu beginnen plotseling de anderen. Het zijn korte klanken. Zij lopen van het diepe blaffen als van jachthonden tot een vreemd zingen als wind, die tussen de rotsen doorgaat. Het orgelend accoord blijft voortgaan, de varianten worden minder en de gelijkmatigheid van tonen draagt nu als een groot podium dit werk van vreemde kreten, die klinken. Maar zij zijn goed berekend. Als u oplet zult u zien, dat men hier iets bouwt in klank.

Kijk naar de ogen van hen, die hier zitten. Het is alsof er plotseling voor hen een hemelwerk wordt opgebouwd. Of zij stralende zonnen zien ontstaan en werelden. En of zij in die werelden plotseling gezamenlijk zien het vreemde beeld, dat aarde heet. Vreemd en afgezonderd in kristallijne koepels, sfeer na sfeer opgebouwd, bevolkt met geesten en krachten der natuur - en daarin een wereld. Een wereld waarop zijzelf op dat ogenblik niet weten te zijn. Zij zien het spel van vuur en vloed. Zij zien de eeuwige wereldzeeën, het rijzen van het drogend continent. Het leven wordt geboren. Het totaal van de schepping schijnt te culmineren in de perfecte mens. Het is alsof in hun beeld de weerspiegeling komt van hun eigen hoop en verlangen. Een figuur als zelfs een Perikles niet heeft durven scheppen. Een reeks van krachten, die zelfs hij van Milete niet kon omschrijven. De mens, die schijnt te torenen, tot de werelden wegbrokkelen en de zonnen uitdoven en overblijft deze ene figuur.

En dan versterft de orgelklank en blijven de leerlingen stil achter. Uit de formule der harmonie hebben zij zich het beeld gebouwd van de perfecte mens. De mens, die na vele inwijdingen in feite is beeld en gelijk-nis van de krachten der eeuwigheid.

:--: